

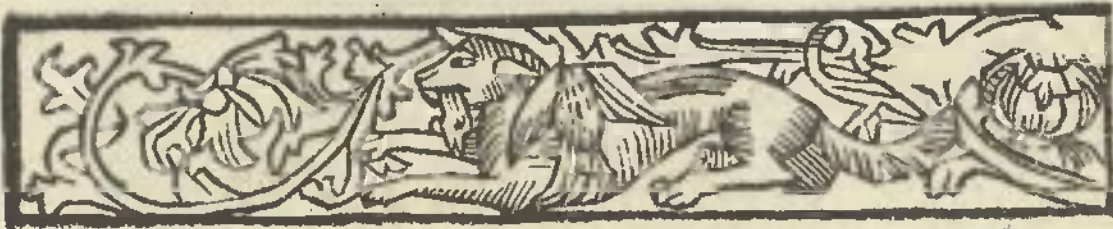
5/1/2000. XVI
2

Portugalesis
in India

1507

Cesta proxime per Portuga
lenses i India. Ethiopia. 7 alijs
orientalibus terris.

Copia quarūdā rerum nouiter

gestarum per serenissimū regem portugalię missa ex Romana curia Sequitur et de verbo ad verbū ꝑcordat ꝑut notarius infra scriptus in fine fidem facit.

¶ Besta ꝑroxime ꝑ portugaleñ in india. ethiopia z alijs oriētalibꝫ terris a serenissimo Emanuele portugalię rege ad. R. d. d. B. Ep̄m. portuēñ sacrosancte Ro. ec. cardinalē portugaleñ missa. z de eiusdem dñi Cardinalis mādato honorabilis viri Petri alfonsi malhereo decretoꝝ doctoris ac eiusdem domini Cardinalis ꝑrefati capellani industria z correctione in vrbe impressa.

Quis loquet potētiās dñi: auditas faciet oēs laudes eiꝰ. Annūcient opa eius in exultatione: qui descendūt mare in nauibꝫ Facientes opationē in aquis multis: ipsi viderūt opa dñi z mirabilia eius in pfundo. Audiat igitur non minori exultatione virtus operū dei: que diuino comitati auxilio fecerūt ꝑroxime nostri in finibꝫ terre: deducētes ad nihilū tribulantes nos fidei hostes. Incipit quippe sã (ve apparet) diuina cogitatio ac potentia euigilare ꝑtra sarracenoꝝ ꝑfidia z eius pseudoꝑphetam. Incipit quoqꝫ iam parare z nuptias agni: in quibus eius vxor ecclia totū nūc suppressa ꝑ orbem: lachrimas ac luctū deponet: z induet se ornamentis leticie z exultationis.

Um in oriente opatio serenissimi Emanuelis portugalię regis. seu potius dextere excelsi: ꝑ exaltatione xp̄iane religionis in india. ceterisqꝫ orientalibꝫ terris ab eo inuestigatis in magnū iam cresceret z ꝑfirmaretur augmentū. suis ꝑtinuis armis ac labore sicuti que a deo sunt: ꝑseuerāt de stute in virtutem. Ut sum necēario fuit eidem sapientissimo regi mittere in armata classe anni ꝑteriti. M. cccc. v. quottānis a se illuc mitti solita: capitaneū ꝑcipuum qui cōtinuus illic ꝑmaneret z rem tantā maiori q̄ antea auctoritate ac viribꝫ administraret. Qua ꝑpter misit generosum z strēnuū viruz ꝑ se vice regē dñm Frānciscū de almeida. Is annuente altissimo tam ad itis neris maturationē: q̄ infideliū expugnationē felici vsus nauigatione. Cū in littoze oriētalis ethiopie in Arabicū sinum vergētis: comperisset machumeranee secte Quiloe regem: male Regi Emanueli ex federe. z deditioe antea secum inita parentē. z alienatū: suasu: vt credit: z artificus alioꝝ sarracenoꝝ omne malū a Portugalensiū armis: ꝑ indiam ac ethiopiā sibi augurantū: tandē ipsum Quiloe regem obsedit: ac expugnauit plerisqꝫ ex hostibꝫ interfectis Capta etiā ipsa ciuitate Quiloa ꝑcipua regni sede. opibꝫ multis referta. vt que potissimū est Emporiū terre zofalle auri feracissime Quo facto idē Dñs Franciscus quendā altum ex indigenis ꝑcipuū ac nobilem. q̄ summo studio z fidelitate serenissimo regi Emanueli semp in seruiērat. ꝑstituit regem. z publica regali ꝑopa ac ceremonijs coronauit. eiusqꝫ dñio z ditioni addixit. pensurū simul quottānis tributa. pariturūqꝫ in oibꝫ ipso regi Emanueli z capitaneis eius. ¶ Extruxit etiā idem dñs Frānciscus ante suū inde discessuz

arcem in ea Ciuitate munitissimā: mari ex magna pre circūfūto: impossi-
to nostrorū valido p̄sidio: plurimis bōbardis z alijs bellicis instrumen-
tis: necnon armatis nauib; ac nauigijs instructissimis munito. Appel-
lauit hō arcem sancti Jacobi: q̄ eius festo nec minus patrociniō in mē-
se Julio eius regis z Ciuitatis gloriosa expugnatio p̄tigit nostris. Ar-
ce edificata. idem dñs Franciscus vt habitationi Ciuitatis consulere
plerosq; factos exteros in ciuitatem reduxit Subsīdem p̄ditionib; ad-
ditos Protenditur huius Ciuitatis Quiloe regnū p̄ horā maritimam
duodecies centena milia passum: plurimas in eodē mari opulētissimas
insulas habēs dñio suo: z nostro pariter subditas. nā in terris potissimū
illis quo regni caput: eo z reliqua regni illico sese proorsus addicunt

¶ Omnibus in ea ciuitate p̄positis z vt p̄mittitur peractis is dominus
Franciscus nauigauit inde ad aliam nō minus opulentā sarracenorū
ciuitatem noīe Dombaza alterius regni Methropolim in eadē ethio-
pie pre sitam que audita Quiloe expugnatiōe: magna armatorū manu
z sagittariorū nūero: necnon centū q̄nquaginta bombardis z alijs plu-
rib; machinis se ad defensionē parauerat Hanc pari fortuna deo adius-
tore aggressi n̄ri: diu z acriter resistētib; opidanis: tādē vi expugnāt: dir-
piunt ac incendūt Rex ciuitatis etiam intra muros cū nostris acerrime
pugnans: inclinata iam ad nostros victoria: desperans defensionē: alia
opidi parte magna Ciuium multitudine comitatus aufugit. Interfes-
ti ferro ex sarracenis Dille z quingēti: capti plurimi Durante diu cū
multa oīm admiratione magno Ciuitatis incendio: magna z preciosa
pars prede igni est p̄sumpta. multa capta. in qua nōnulla arma ipsius
regis. z sericū papilonē. ac tapeta. simul preciosos p̄anos z nōnulla alia
vsui regio (vt illis terris dicata) atq; in eius palatio inuenta. idem ca-
pitaneus ad Emanuelem regem misit.

¶ Hac ciuitate Dombaza deleta. z solo equata. idem Dñs Francis-
cus transmissio indico pelage. nauigauit in Indiam ad insulam quādā
p̄tinenti proximā Aniadiua appellatam quo oēs naues in indico mari
nauigātes applicare solent. presertim que a Decha in Indiā antea nau-
igabant. Nā terrore z infestatione nostrarū nauium iam nauigare nō au-
dent In ea insula Capitane⁹ inf cetera sibi a Serenissimo rege Eman-
uele demandata Castellū munitissimū sancti Michaelis appellatus
ad omnimodā securitatē indicarū rerū extruxit: circūdeditq; muro: an-
temurali: z fossa: multis perennib; aquis intus inclusis z magnis rep-
tis edificijs antiquitus e lapide quadrato p̄structis. In quorū validissi-
mis fundamentis edificato Castello: inuentisq; etiā plerisq; monetis
auri z argēti: anulis z alijs p̄ciosis ad eundē regem missis Capitaneū
ibipro se reliquit strēnuum. cū firmissimo p̄sidio nobiliū nostrorū z alio-
rū viroz Reliquis z naues rostratas z trīremes armatas in illo mari
insolitas nec antea visas z alia remigij nauigia ad vltimam z perpetu-
am suppeditationē illarū gentiū aptissima Ut impleri etiā nūc videatur
illud p̄pheticū Ezech. Et corruent fulciantes Egyptū. z destruet super-
bia imperij eius In illa die egredientur nūcij a facie mea cū trīremib; z
ad conuerendum ethiopiē confidentiam. z erit p̄uor in eis.

¶ Extructo hoc in Anadiua insula castello munitissimo. abiit inde capitaneus noster expugnatū aliam Sarracenzum ciuitatem Quorū appellatam in cuius portu quatuordecim magnas ipsorū naues incendit propterea quod eius loci rex tergiuersari sit visus: ac differre que sponte obrulerat Capitano. mittens etiam ei ampla dona et recentia nostris cibaria dū castellum in Anadiua extrueret. Verū accepto detrimento (ut fit) deteriora timens. repetijt neglectā pacem. et se penitus obsecuturum ac pariturū obtulit.

¶ Hinc nauigauit idem Dñs Franciscus in opulentissimā ac ditissimam ciuitatem Canenzū celebre indie emporium. vbi in collo terre a ciuitate in mare protenso extruxit. vt habebat in mandatis. aliam arcem munitissimā: sancti Saluatoris appellatam. non solū consentiente. sed vltro etiā locū offerente ipso ciuitatis rege gentili. antea nobis amicitia et federe p̄iuncto: dissuadentibus tñ arcis extructionem (quando iā deo gratias alia vi obesse nō valent) et egre ferentibus plerisque sarracenis mercatoribus ibi p̄morantibus. quorū magna et precipua pars illo se transulit deserentes caecut potentissimū et amplum emporium. nunc attritum atque desolatū assiduīs naualibus et terrestribus detrimentis a nostris acceptis. cū plurimis incendijs et multiplici incolarum occisiōe. ob nōnulla perpetrata in nostros scelera. violatamque sarracenzum persuasū securitatem. nostris ibi negotiantibus antea prestitam. pmittente scz eorum crimen altissimo. quo delerentur inde machometani. Nullaque etiā in tā celebri loco participatio. nulla conuentio Christi ad Belial. Nec par sarracenis cū christianis potentia Edificata arce. nostri collū illud terre intercedentes insulam cū arce circūfluū vndique mari fecere tutissimā imposito ibi Capitano cū validissimo item presidio militum nostrorum et armatarū nauū.

¶ Dum is dñs Franciscus hic arcem edificat. Venere ad eum Legati in magna pompa missi a rege Parsinga gentili: potentissimo (vt extimatur) oīm indie regū. cuius aulā et curiā nōnulli ex nostris adiere. Nec non frequentioris māisionis sue amplissimam ciuitatē in mediterraneis sitam. p̄ quadringenta quinquaginta milia passum a Canenzū distantem: adeo populosam vt Sexcentorum millium habitatorū extimetur. Videre tum nostri in eius curia nouem reges ipm sequētes Adsunt et ad bella (vt affirmant) centū milia equitum. elephantes bellicosi. mille pedestres vero copie absque numero. protēditur eius dominiū longissimo tractu in mediterranea. multos sub se habet reges. plures in indico litore Ciuitates maritimas. et emporia. Hic p̄ eosdem Legatos obtulit eidem Dño Francisco Capitano amicitia et oēs vires suas paratissimas ad oīa serenissimi Emanuelis Portugalie regis. necnō portus suos maritimos in quibus quas vellet arces et castella rebus nostris comoda extrueret. offerens simul quā libentissime ac requirens ad maiore anni sui probationem et securitatem. mutuam p̄iunctionem matrimonio rū filiorū suorū cū quibusuis eidem Emanueli regi sanguine coniunctis Visit preterea dona amplissima serenissimo principi Joanni Portugasie regni primogenito. aurea scz ex more gentis monilia. et preciosos pans

hos. misit et ad patrem Emanuelem litteras gratissimas. et de se et oia sua offerens cum magna significatione beniuolentissime et obsequentissime voluntatis. ut renouante iterum nunc spiritu domini. ut apparet faciem terre. post suppressam tot seculis christianam religionem Merito et illud de saluatore et sancta eius fide denuo renouari uideri possit. Dominabitur a mari usque ad mare. et usque ad terminos orbis terrarum. contra illo procedent ethiopes. reges. et insule munera offerent.

¶ Inter ceteros homo qui ad regnum et Curiam huius magni regis accessere fuit quidam frater ordinis minorum a rege Emanuele illuc inter alios missus. is quadriennio illic versatus asserit huius regis gentes. ac subditos maiorem in modum aptos et inclinatos ad cognitionem nostre sancte fidei et religionis. Que quidem res eidem Emanueli regi super oia gratior est. maioriq; afficit voluptate. sperat enim de diuina clementia. quod maxime ex auro semper intendit ac procurat. ut diebus nostris dignetur quicquid. ipso tantopere pulsante. uersationis et misericordie sue ianuam illis gentibus aperire.

¶ Extructa hac in Canenorum arce transtulit se inde Dominus Franciscus capitaneus in ciuitatem Cochin maritimam. amplissimum eius littoris emporium. ibi arcem peritis annis a quibusdam nobilibus nostris antea edificatam et ab eorum cognomine Alboquerque appellatam. longe maiori et validiori lapideorum muroz ambitu. antemurali. et fossa magna circumdat. cum amplissimis intus hospitibus. munitisq; maiori et hominum et bellicorum instrumentorum et armatarum nauium presidibus. ibi enim futura est eius precipua mansio. et indice operationis vis ad oia opportunior atq; commodior. presertim cum in hoc emporio inter cetera aromata sit precipua vis et copia Piperis. Manent itaq; in presidibus per terras et loca nostra dispersi magna nobilium regis Emanuelis ac prestantium militum copia. Manet et valide armata classis Triginta nauium In quibus et triremes. et alia remigum nauigia rostratis permixta. ad maritimas infestationes. atq; excursions quos quomodo uersum in hostes faciendas

¶ Ex hoc Cochin emporio et arce. idem Dominus Franciscus iussit fieri hostilem excursionem in portum ciuitatis Coulam maritime ubi nostri incensis Trigintaquatuor sarracenorum magnis nauibus mercibus omissis facta hostium magna strage incolumes rediere. fuit in causa. quod ante aduentum eiusdem Capitanei. fuere interfecti in ea Ciuitate suasu sarracenorum decem aut .xij. ex nostris securitate prestita antea ibi negotiantes

¶ Extruxerunt insuper nostri multis prius habitis certaminibus ac de hostibus non sine multo sanguine uictoribus munitum castellum in mediterraneis. appellatum Emanuel super ciuitatem Cochin ad ripam magni et nauigabilis fluminis indicum mare influentis. unde non solum in hostium terras faciles fuerunt excursions. transitu etiam hostium in nostros et nostris federatos intercluso. Sed etiam onera Piperis et aliorum aromatum et preciosarum mercium libere et inoffense a nostris exportantur Adempta prorsus inis

incis eius rei facultate. Quibus quidem rebus factum est ut in terris illis maximus christiani nois sit terror omnibus incussus. Nullesq; iam naues in india z ethiopia absq; securitate Capitanei nostri audeant nauigare. ut etia videatur z illud Isaie dictu impleri. Labor egypti z negotiatio ethiopiae. z sabaim viri sublimes. ad te transibunt z tui erunt.

¶ Alia item castella alijs in locis illaz terrarum idem sapientissimus rex Emanuel extrui nunc iubet. ad alia simul christiane rei publice comoda diuine seruituti opportuna. quibus ut firmissime confidit. immortalis deus pari dignatione prosperos dabit euentus.

¶ Verum his tot tantisque sarracenorum in ethiopia ac India cladibus atq; incendijs non casui uec foruite rerum vicissitudini. sed diuino portus. et manifesto dei iudicio ac misterio ascribendis. satis apparet. Non minus repente impleri. quod Apocalipsis subito futurum plenius presdixit. de repentina sarracenicæ Babilonis destructione z ablatione orientalium operu. ac comercij a manibus eius. inquiens. z flebunt z plangent se super illam reges terre qui in delictis eius vixerunt. cum viderint locum incendijs eius. z negociatores terre flebunt z lugebunt super illam. quoniam merces eorum nemo emet amplius merces lapidis preciosi. et margarite. z bissi zc. et cinamomum z amomum. z odoramentorum. et vnguenti. z thuris zc. et mercatores q; diuites facti sunt ab ea longe stabunt propter timorem tormentorum eius. flentes ac lugentes. quoniam vna hora destitute sunt tante diuitie. z omnis gubernator. z omnes qui in lacum nauigant z naute. z qui in mari operantur longe steterunt. et clamauerunt videntes locum incendijs eius. z miserunt puluerem sup capita sua. z clamauerunt flentes z lugentes dicentes. veb. veb. Ciuitas illa magna. in qua diuites facti sunt omnes. qui habebant naues in mari de pretijs eius. quoniam vna hora desolata est. Exulta super eam celum et sancti Apostoli. quoniam indicauit deus iudicium vestrum de illa.

¶ Impleto igitur iam magna ex parte non minus q̄ prophetato tanto diuino misterio. Redditaq; ab immortalis deo maiorem in modum ad exaltationem christiane religionis tanta felicitate orientalibus deuotissimi regis Emanuelis pro christi laboribus. abundare certe debet in omnibus christiana exultatio. vbi abundat pro omnibus tanta christi operatio. qua non solum mire exaltatur christianum decus. plurimis animabus ad fidem conuersis. z sancte Crucis signo ac misterio in terris antea incognitis. nouis gentibus annuciatio. sed etiam omnibus sarracenis. ipsi precipue Soldano. maxima ex parte diminuitur potentia. infringitur animus. z auferuntur ingentes orientales opes. quibus eoru contra nos alebantur vires. vnde magna ipsis adest desperatio. dum viso tanto misterio imminere. prozsus secrete sue destructionem etiaz ex antiquis apud eos profagys ominantur. Vident enim iam futurum preter omnium mortalium spem. q̄ facilis sit indies armorum nostrorum continens peruagatio. ac transitus. non solum in plerasq; alias orientales terras ac insulas innumeras. et ipsam deniq; Caprobana. altes

iam aliquo orbem existimatum. quattuor dierum navigatione tantum. ab
 oppidis nostris distantem. Sed etiam in intima Arabici et Persici sinuum
 litorea ac terras Quo fiet. necessario ut ipsa tandem precipua Sarraceni-
 ce perfidie sedes Decha. quam bidui tantum navigatione distantem. iam
 subeunt nostri et eius pseudo humani generis corruptoris Dachumert
 prophanum sepulchrum. videant victricia christianorum arma atque incen-
 dia Spiritu oris domini ad sui conflagrationem tam mire per nos illuc mis-
 sa. datura illi tantum tormentorum. et luctus. quantum se aduersus dominum
 glorificauit. Quippe qui destruendus sit illustratione aduentus sui Quis
 quidem vel hoc tanto armorum nostrorum misterio iam ab oriente illustras-
 se miro incipit modo. quoniam ipse dominus est qui illic pro nobis pugnat. ipse
 qui confirmat omnia. que tam mire illic operantur in nobis Et ideo cum
 propheta exultandum. Magnificata sunt opera tua domine a solis ortu usque
 ad occasum laudabile nomen tuum. omnia in sapientia fecisti. impletur terra
 possessione tua. Nec minus cum Joanne apostolo multiplex Alleluia can-
 tandum. gloria et laus et virtus deo nostro qui iudicauit de meretrice
 magna que corripit terram. Gaudeamus et exultemus et demus glori-
 am ei. quia veniunt nuptie agni. et uxor eius iam preparabit se tanquam spo-
 sa viro suo ornata.

Impressum Rome per Joannem Besicken Anno. D. ccccvi. Die
 vij. mensis Nouembris.

Presens copia collationatione diligenti facta concordat cum sua
 vera originali copia ex Romana Curia missa. quod ego Joannes wanloe
 de nussia publicus sacris aplice et imperiali auctoritatibus necnon venerabi-
 lis curie Colonten ordinaria admissione approbatus notarius auctoris
 tate manu propria hic subtrus me subscribens.

Impressum colonte Anno domini. D. ccccviij.
 Prima die mensis Februarii pro me Joannem
 Landen commorantem infra sedecim domos.

